

TIETEEN TEKEMISEEN UUSIA TOIMINTATAPOJA

Tulevaisuuden haasteita ei ratkaise kukaan yksin. Helsinki Challenge toimii alustana aktiiviselle vuorovaikutukselle: tiedeyhteisön ja yhteiskunnan eri toimijoiden yhteistyölle ja dialogille, jonka avulla tutkimuksen vaikuttavuus kasvaa.

IRA LEVÄÄHO

Viime joulukuussa päättynyt ensimmäinen Helsinki Challenge osoitti, että tieteen ja yhteiskunnan vuoropuhelu luo rajattomia mahdollisuuksia. Kilpailun voittajista toinen, Biodiversity Now, haluaa rakentaa pankin, jonka tuottamaa arvoa ei mitata rahassa, tai taloudellisen kasvun kautta, vaan ympäristön monimuotoisuuden lisääntymisellä. Kun taas toinen, Nemo-tiimi, kehittää tunneilmaisua digitaalisessa vuorovaikutusympäristössä ja rakentaa päälle puettavaa prototyyppiä tunnehihasta, jonka avulla pystytään aistimaan toisen tunteita näkemättä tätä. Kyseessä on sekä tutkimusväline että mahdollinen tuote. Tiimien aikaansaannoksiin voidaan laskea myös raskausajan ruokavaliota koskeviin kansallisiin suosituksiin saatu muutos, virtuaalinen uniohjelma, jonka avulla nuoret oppivat unesta ja vuorokausirytmistään sekä robotiikan ympärillä pyörivä lainsäädäntömuutoskeskustelu. Ja paljon muuta. Idean toteuttamiseen saatu palkintosumma oli vain yksi prosessin hyödyistä. Kaikki osallistuneet tiimit saivat mm. kumppaneita, rahoitusta, yhteistyömahdollisuuksia ja näkyvyyttä, unohtamatta sitä perusteellisesti sparrattua hanke-ehdotusta, jolla on hyvät edellytykset pärjätä kilpailussa rahoituksesta.

Ensimmäinen tiedepohjainen ideakilpailu käynnistyi Helsingin yliopiston 375-juhlavuonna 2015. Silloin julkisuudessa näkyivät erityisesti Helsinki Challenge -tapahtumat, joissa tiimit esittelivät ideoitaan potentiaalisille kumppaneille, rahoittajille ja suurelle yleisölle. Tämäkin vei toki projekteja isoin harppauksin eteenpäin, mut-

ta kyse oli paljon muustakin kuin esiintymisestä, myyntipuheen hiomisesta ja medianäkyvyydestä. Challengen ydin on vuoden mittainen kehittämisprosessi, jossa eri alojen asiantuntijat tukevat tiimejä, niin rahoituksen hankinnassa kuin sen lähteiden tunnistamisessa, lainopillisissa kysymyksissä, kaupallistamisessa, idean suojaamisessa, tutkimuksen vaikuttavuuden näkyväksi tekemisessä, viestinnässä kuin kumppanuuksien rakentamisessa. Totta kai myös tutkimus saa uusia sytykkeitä.

Meidän kaikkien agenda

Toinen Helsinki Challenge käynnistyi kuluvan vuoden elokuussa suomalaisten yliopistojen yhteistyönä. Kilpailua lähtivät Helsingin yliopiston kanssa järjestämään Aalto-yliopisto, Hanken Svenska handelshögskolan, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopisto, Taideyliopisto, Turun yliopisto, Vaasan yliopisto ja Åbo Akademi. Voittaja on tiedossa, kun Suomi täyttää sata vuotta. Kilpailun teemat kiinnittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, joiden päämääränä on tehdä maailmasta parempi paikka. Nämä tavoitteet ovat universaaleja eli kuuluvat meille kaikille: valtioille, kunnille, yrityksille, kouluille ja kansalaisille.

Uudet kestävän kehityksen tavoitteet astuivat voimaan vuoden alussa ja ne tulevat ohjaamaan valtioiden toimia paremman maailman puolesta seuraavan viidentoista vuoden ajan. Suomi pyrkii ohjelman toteuttamisen kärkimaaksi. Hälyttävä havainto on, että vaikka Suomi menestyy hyvin kansainvälisissä vertailuissa, sijoituksemme on viime vuosina laskenut monissa vertailuissa. Varsinkin sosiaaliseen eriarvoistumiseen ja työllisyy-

teen sekä ilmastokysymysten hoitoon ja luonnonresurssien kulutukseen liittyvissä tavoitteissa on parantamisen varaa. Vihreän talouden ja kiertotalouden kehittämistä koskevat aloitteet ovat tulosten perusteella Suomelle tärkeitä. Haasteita siis riittää ratkottavaksi myös uusille Challenge-tiimeille.

Tiimi päättää suunnan

Helsinki Challengeelle löytyy esikuvia maailmalta ja kotimaassakin on aktivoitunut haastekilpailuiden osalta. Haastekilpailu (*challenge prize*) tunnetaan innovaatiotyökaluna, jonka keskeisin tavoite on ratkaista asetettu ongelma tuomalla kehittäjiä yhteen yli sektorirajojen. Ratkaisijat oppivat toisiltaan, heitä tuetaan ratkaisun kehittämisessä ja tuomalla rahoittajia kehittämään ideoita.

Helsinki Challenge, muista haastekilpailuista poiketen, on haasteen määrittelyn suhteen avoin. Tiimien tehtävänä on paitsi luoda ratkaisu, myös määrittää ongelma, jota ratkaistaan. Kilpailun teemat muodostavat isot suuntaviivat ongelman määrittelyn pohjaksi. Toinen Helsinki Challengea määrittävä tekijä on tiedepohjaisuus. Kilpailun aikana luotavien ratkaisujen kivijalkana on tutkimus, vahva tieteellinen osaaminen. Prosessissa voi syntyä vaikka liiketoimintaa, uusi tieteenala, kaupallistettava idea, yrittäjyyttä tai tieteellinen läpimurto. Siitä, mihin suuntaan mennään, päätöksen tekee tiimi.

Mukana muutoksessa

Yliopistomaailma on globaalissa murroksessa, ja koko Euroopassa leikataan tieteen kansallista rahoitusta. Ei siis ihme, että uusien ja vanhojen, kotimaisten ja kansainvälisen rahoituslähteiden äärelle on kova tunku. Tutkimusrahoituksen hankkimiseen liittyvien taitojen hiominen on siis vahvasti esillä toisessa Challengeassa. Tällä kertaa osallistujat pääsevät hiomaan taitojaan Brysseliin, jossa Helsinki EU-toimiston kanssa yhteistyössä järjestettävä kaksipäiväinen tapahtuma tuo tiedeyhteisön ja EU-toimijat yhteen vahvistamaan osaamista ja verkostoja kansainvälisen tutkimusrahoituksen hankkimisessa. Keskusteluun nousevat varmasti myös mittarit, joilla rahoituksen hakijoita arvioidaan. Tiede muodostaa edelleen perustan, mutta monessa tapauksessa sen rinnalle ja jopa

sen edelle on mennyt tutkimuksen vaikuttavuus.

Tutkijoilta edellytetään monialaista yhteistyötä, joka hyödyttää yhteiskuntaa laajasti. Monelle rahoituksen hakijalle tämä tarkoittaa uudenlaisia toimintatapoja. Yksi työkalu on Helsinki Challenge. Kyse ei ole ainoastaan tiedepohjaisesta ideakilpailusta vaan uudenlaisesta tavasta toimia ja ajatella. Koko Challengeen ajan osallistujat pohtivat, miten omasta tutkimustyöstä voi tehdä yhteiskunnallisesti mahdollisimman vaikuttavaa. Samanaikaisesti kun hallitus kannustaa yksilöitä ja yhteisöjä kokeilukulttuuriin, voi myös tieteen tekemisen tapoja ajatella uudella tavalla.

Kirjoittaja on Helsinki Challenge -projektipäällikkö Helsingin yliopistossa.

HELSINKI CHALLENGE HAKU ON AUKI!

Kilpailuun tulee ilmoittautua 31.10. mennessä ja varsinainen kilpailuehdotus on jätettävä viimeistään 15.11. Lisätietoja challenge.helsinki.fi